

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมของหนังสือภาพสำหรับเด็กในระดับอนุบาล ซึ่งหมายถึงความเหมาะสมของภาพกับเนื้อหาของเรื่อง รูปแบบ และขนาดของภาพ รวมทั้งความสนใจของเด็กอนุบาลต่อหนังสือภาพสำหรับเด็ก

การเตรียมรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ความจำกัดของการวิจัย รวมทั้งศึกษาคนควา เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวางหลักเกณฑ์ในการทดสอบ

2. การคัดเลือกตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน อายุระหว่าง 5-6 ปี กลุ่มตัวอย่างนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนอนุบาล 3 ประเภท คือ โรงเรียนอนุบาลเอกชน คือ โรงเรียนพันธุมพิศวัตินา โรงเรียนอนุบาลของรัฐบาล คือ โรงเรียนละอออุทิศ และโรงเรียนอนุบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ คือ โรงเรียนอนุบาลสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ละโรงเรียนสุ่มตัวอย่างนักเรียนมา 20 คน เป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน

3. การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ทดสอบ

3.1 สํารวจหนังสือสำหรับเด็กอนุบาลที่พิมพ์ในประเทศไทย และจัดจำหน่ายอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2522 ทั้งประเภทให้ความรู้และบันเทิง ปรากฏว่าหนังสือภาพสำหรับเด็กอนุบาลนั้นมีน้อยมากไม่สามารถนำมาเป็นอุปกรณ์ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ แต่เพื่อที่จะให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาหนังสือภาพที่

พิมพ์จากต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมาก่อน บางเล่มได้รับรางวัลการเขียนภาพอีกด้วย โดยตั้งข้อกำหนดความหนังสือภาพสำหรับเด็กอนุบาลที่เหมาะสมนั้นควรมีตัวอักษรไม่มากนักหรือไม่มีเลย การใช้หนังสือภาพของต่างประเทศจึงไม่เป็นอุปสรรคอะไรสำหรับเด็กไทย เพราะภาพเขียนไม่ว่าของชาติใดก็ตามย่อมเป็นสากล เด็กอนุบาลส่วนใหญ่ยังอ่านหนังสือไม่ออก แต่ก็สามารถอ่านภาพได้ ดังนั้นการนำหนังสือภาพที่พิมพ์จากต่างประเทศมาเป็นอุปกรณ์ในการวิจัย ก็สามารถสรุปผลการวิจัยได้เช่นกันว่า หนังสือภาพอย่างไรที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาลของไทยเรา เหตุผลที่สำคัญในการใช้หนังสือภาพที่พิมพ์จากต่างประเทศเป็นอุปกรณ์ในการวิจัย คือ

- ก. มีรูปแบบของภาพมากกว่ารวมทั้งเทคนิคของการสร้างภาพ
- ข. ภาพประกอบเหมาะสมกับเรื่องและวัยของเด็กระดับอนุบาลและสื่อความหมายได้ดี
- ค. มีเนื้อเรื่องหลายประเภทและเหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
- ง. แต่ละเล่มมีสีต่าง ๆ กัน
- จ. มีจำนวนมากพอที่ผู้วิจัยจะเลือกหนังสือที่ดีและได้มาตรฐานมาเป็นอุปกรณ์สำหรับทำวิจัยกับเด็กไทย

3.2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกหนังสือจำนวน 25 เล่ม โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว

3.3 นำหนังสือทั้ง 25 เล่มนี้ไปให้บุตรหญิงคุณวุฒิพิจารณาคัดเลือก และจัดลำดับหนังสือที่คาดว่าเด็กระดับอนุบาล 2 จะเลือก เรียงตามลำดับเล่มที่เหมาะสมมากที่สุดถึงน้อยที่สุด และตัดเล่มที่มีลักษณะซ้ำและใกล้เคียงกันออกเหลือเพียง 17 เล่ม เพื่อนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการทดสอบ

การทดลองใช้อุปกรณ์และวิธีการทดสอบ

ก่อนทำการทดสอบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำหนังสือทั้ง 17 เล่ม ที่คัดเลือกแล้ว เพื่อไปทดลองใช้ทดสอบวิธีการดำเนินงานกับนักเรียนอนุบาล 2

ของโรงเรียนสมถวิลราชดำริ จำนวน 3 คน

การทดสอบครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนอ่านหนังสือทั้ง 17 เล่ม ทีละ 1 คน ตามลำดับ เมื่ออ่านเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนเลือกหนังสือ 4 ครั้ง โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- ครั้งที่ 1 ให้นักเรียนเลือกหนังสือที่นักเรียนเห็นว่ามีสีสวยที่สุด 1 เล่ม
- ครั้งที่ 2 ให้นักเรียนเลือกหนังสือที่มีภาพขนาดที่นักเรียนชอบที่สุด 1 เล่ม
- ครั้งที่ 3 ให้นักเรียนเลือกหนังสือที่นักเรียนเห็นว่าดีที่สุด 3 เล่ม แล้วให้บอกเหตุผลว่าทำไมถึงดี แล้วให้นักเรียนอ่านหนังสือทั้ง 3 เล่ม โดยให้คะแนน ดังนี้ เล่าได้ทั้ง 3 เล่ม ได้ 3 คะแนน เล่าได้ 2 เล่ม ได้ 2 คะแนน เล่าได้ 1 เล่ม ได้ 1 คะแนน
- ครั้งที่ 4 ให้นักเรียนเลือกหนังสือที่นักเรียนเห็นว่าไม่ชอบที่สุด 1 เล่ม และบอกเหตุผลว่าทำไมถึงไม่ชอบ

จากการสังเกตสอบวิธีการดำเนินงานครั้งนี้ มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข คือ

1. ใช้เวลามากเกินไป
2. สถานที่ทดสอบไม่สงบ
3. คำถามที่ใช่กับเด็กยากไป

ข้อที่น่าสังเกตคือ เด็กไม่สามารถให้เหตุผลได้ และมีอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากคือ ผู้วิจัยไม่คุ้นเคยกับเด็ก ดังนั้น เด็กบางคนไม่กล้าพูดทั้ง ๆ ที่ทราบจากอาจารย์ประจำชั้นว่าเป็นคนช่างพูด

ผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และได้ปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าวให้รัดกุมขึ้น

การจัดสถานที่และเวลาในการทดสอบ

สถานที่ที่ใช้ในการทดสอบนั้น บางโรงเรียนจัดให้ทำการทดสอบในห้องสมุด บางโรงเรียนจัดให้ออกห้องเรียนซึ่งจัดไว้เป็นโต๊ะอาหาร การทดสอบครั้งนี้ใช้โต๊ะใหญ่ 1 ตัว

เพื่อใช้เรียงหนังสือ สถานที่มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศเย็นสบาย

ช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ คือ 8.30-11.30 น. การทดสอบเริ่มวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2522 กำหนดเวลาในการทดสอบของแต่ละโรงเรียนได้แสดงไว้ในภาคผนวก

วิธีดำเนินการทดสอบ

จัดหนังสือที่จะใช้ทดสอบทั้ง 17 เล่ม ไว้บนโต๊ะเรียงให้นักเรียนเห็นหนังสือทุกเล่ม และเลือกอ่านได้ ในการทดสอบครั้งหนึ่ง ๆ จะให้นักเรียนครั้งละ 5 คน ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านพร้อมกันจนทุกคนอ่านครบทุกเล่มแล้ว ให้ตอบคำถามทีละคน เด็กที่เหลือให้อ่านอยู่ที่โต๊ะอีกตัวหนึ่งไกลพอที่จะไม่ได้ยินคำถามและคำตอบที่ผู้วิจัยกำลังถามเด็กคนหนึ่งอยู่

ก่อนทำการทดสอบแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ชี้แจงวิธีการคัดเลือกหนังสือทั้ง 17 เล่ม ด้วยตนเองอย่างละเอียด และพยายามให้เด็กคุ้นเคยกับผู้วิจัยก่อนเสมอ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้อ้างอิงมาคิดเป็นค่าร้อยละ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย